

Guillem Lopez i Casasnovas

CATALUNYA AL MÓN: Les 4 Ks i el seu poder de atracció en un món global

4 d'octubre de 2012

LA PREOCUPACIÓ PER LES INFRASTRUCTURES

Concepte de infrastructures com a element
'POSSIBILITADOR', 'palanca per a la millora social'

**CAPITAL FÍSIC-TECNOLÒGIC;
INSTITUCIONAL; HUMÀ I SOCIAL**

Concepte de infraestructures com a 'palanca de benestar'

Molt més que el suport (físic) per a les estructures econòmiques

També la xarxa que nodreix el teixit social i l'entorn:

seguretat als carrers, fiabilitat a les transaccions mercantils, respostes qualitatives a les contingències de salut, treball ben format i amb disponibilitat, estils de vida compatibles amb les necessitats de les empreses i la reconciliació necessària amb la vida familiar, un cost diferencial de vida no distorsionador, amb un trànsit viari ordenat, bona salubritat i medi ambient, bens culturals que fan atractiu un país, una immigració ben integrada en la realitat del país...

Recordatori: Valoració sempre en termes de benestar econòmic i social: Avaluació cost-benefici: també en termes de valoració del temps; Augment de la seguretat; sostenibilitat ambiental.

Importància d'aquestes avaluacions a l'hora de fer, i de no fer, ja que explícita o implícitament s'està donant un valor a aquelles variables (així en el no rescat dels peatges a Catalunya vs l'obertura d'autovies gratuïtes pel que fa al cost de la sinistralitat): Disposició a pagar per evitar accidentalitat, valors monetaris *ombra* determinats públicament.

Per als peatges Catalunya Espanya (G Lopez, A Castellanos Ekonomiaz no 60), però també entre diferents indrets de la geografia catalana!!

Per tant, molt més que les infraestructures físiques i tecnològiques:

Sense 'apagades', amb educació cívica als carrers, amb telecomunicacions eficients, sense 'guettos' espaials, sense cues ni indigents, ni inseguretats ciutadana, ni intoxicacions alimentàries,

Tot un entorn com a actiu que permet un potencial de servei (i de generació de beneficis econòmics), amb vocació de permanència (per tant quelcom a preservar, reposar i renovar) i que depèn (i s'ha de reflectir també amb un impuls al creixement) de la renda. Però, sobre tot, repetim, s'ha de traduir en el benestar de la comunitat (sense bretxa TIC p.e.)..

Diferències observades entre programes que es centren en capital físic (infraestructura, plantes i equipaments) vs. capital humà (educació, formació i creació d'esperit emprenedor)

Els teòrics del creixement centraren la seva anàlisi el segle passat en funcions de producció de treball/capital físic, utilitzats al llarg del temps i incrementable només en el segon dels inputs amb nova inversió.

Ja a mitjans segle Leontieff demostrava que era el canvis en formació i habilitat del factor treball i no la variació en capital físic la clau de l'èxit. Solow incorporava un tercer factor, la tecnologia, que actuava de manera exògena sobre els dos anteriors; Leibenstein, la idea de ineficiència X, per a destacar la importància de l'eficiència empresarial. Schumpeter, en la mateixa línia.

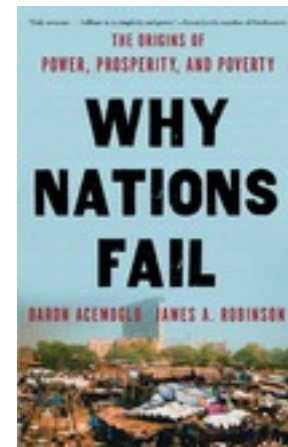
MES ENLLÀ DE LES XIFRES AGREGADES, LES CULTURES..

Una creixent literatura acadèmica ha investigat el rol del sector públic a les funcions d'estabilització, assignació i distribució. Però no només en l'impacte de la despesa pública i la imposició, sinó també en el paper de les regles i de les institucions i l'abast del retorn a la societat d'algunes activitats públiques:

PUBLIC NO EQUIVAL A ESTATAL!

així Mueler (1997), Persson i Tabellini (2001), Shleifer i Vishny (1998), Strauch i Von Hagen (2000), Tanzi i Shucknecht (1997, 2000), Gwartney i altres (2002).

- Teories econòmiques del creixement endògen...

Capital Humà i Capital Social

Més recentment, Romer identificava 'externalitats socials' favorables al creixement conjunt, malgrat existir rendiments decreixents i un escàs canvi tecnològic. De manera similar, Lucas, respecte dels efectes favorables del capital humà.

Canvi de focus: La qualitat dels instruments compta. Un subsidi incentivador 'a fer' versus l'amenaça d'una sanció per a 'no fer'. Restar vs. no permetre generar. Una despesa vs. una deducció. Una transferència monetària o una prestació en espècie. Amb i sense possibilitat d'elecció...

Els canvis que sumen versus els de base zero; d'efectes redistributius o pecuniaris vs. que milloren la frontera de possibilitats de producció; els que creen valor només en el curt (creació d'empleu en inversió d'actius) i els d'efecte permanent (de la societat del coneixement)

Capital Humà i Capital Social

Atenció a canvis a l'entorn (seguretat financera, física, valors culturals, serveis personals, socials i d'empresa, d'acompanyament) i a la qualitat de vida (benestar residual, entorn saludable i sostenible, reconciliació de la vida familiar i laboral...) en favor de polítiques de millora de l'ocupació, de la compensació al treball i al risc empresarial, de les sinèrgies de cluster, de la planificació estratègica integrada, de la inversió de capital, de la visió i lideratge social, la cooperació, d'una política fiscal sanetjada.

Capital social (Putnam, 1993, 2000; Lin, 1999) com a confluència de (i) confiança (trust), (ii) facilitat de cooperació, (iii) creació de 'xarxa'.

Cooperació addicional a l'esperable en comportaments individuals (dilemma del pressoner) i oportunistes (quan la reputació importa)

Capital Humà i Capital Social

Generació de 'xarxes' tant dintre de subgrups com entre grups. Cooperar com a resultat ja per un sentit abstracte del deure, per obligació moral (costum de grup) per la confiança de sentir-se part d'un tot.

Una dictadura les trenca
Reconstruir les xarxes costa després molt.

Capital social

com a factor a la funció de producció;
com a minorador dels costos de transacció (sobre la base de la confiança),
com a reductor dels costos de seguiment i control (la responsabilitat de cadascú respecte de la resta)

**...en part, procedent del capital públic, però també de
quelcom més..**

Capital Humà i Capital Social

La participació de pares als AMPAs, a les associacions col.lectives, veïnals...

El treball en equip (esportiu, de suport a tercers, conjunt, interdependent,...)

La preocupació per les coses que trascendeixen l'avui (la taxa social de descompte, el medi ambient, els recursos exhauribles, el coneixement)

El voluntariat, la redistribució voluntària, la intergeneracional, el treball social, el balanç entre donació material de diners o del temps propi

La rotació empresarial, la laboral, el nivell de reinversió, els impagaments, els avals, les garanties, la cultura del treball a les empreses. Patrimoni vs. Renda; Consum vs. Estalvi.

La solvència de les institucions, la consistència (caràcter no erràtic) de les accions col.lectives. Sentit polític de la 'polis'. La neutralització de la polarització social

CAPITAL INSTITUCIONAL

- El capital institucional inclou els valors, les institucions i els procediments que condicionen l'actuació del sector públic –en termes d'eficiència, eficàcia i equitat– i aquells altres que determinen la qualitat de l'entorn regulatori en el que operen els agents privats –en termes de competència, transparència, seguretat jurídica i acceptació social dels principis que caracteritzen el bon funcionament d'una economia de lliure mercat.

- **AGENDA (CAREC):**

- **Objectiu 1: Reforçar els valors de la transparència i la rendició de comptes com a principis fonamentals en que s'ha de basar l'actuació del sector públic.**

- **Objectiu 2: Introduir canvis institucionals en el disseny i l'execució de la política fiscal, per tal de preservar-la dels avatars del cicle polític.**

Al seu torn, aquests canvis passen per dues vies:

La creació d'un consell fiscal independent que vetlli pel compliment de l'equilibri pressupostari a llarg termini, des d'una posició d'objectivitat i independència del cicle polític i l'establiment de normes i procediments específics que evitin els comportaments polítics oportunistes en la gestió i execució dels pressupostos.

- **Objectiu 3: Establir mecanismes d'avaluació sistemàtica de totes les polítiques públiques en funció del seu impacte. Son les especificitats dels ingressos i de la despesa pública i no la seva quantia el que importa.**

Així a les decisions sobre la composició dels ingressos (per ex. tributació directa vs. tributació indirecta) i de les despeses (per ex. entre diferents tipologies de despesa corrent o de capital). I per finalitats i segons classificació econòmica (pes del consum públic sobre el total, de la producció directe sobre la concertada o compra de serveis, de despesa corrent i de capital) en relació al seu impacte sobre el creixement econòmic (nivell i taxes) i la desigualtat

- **Objectiu 4: Introduir mesures encaminades a promoure els equilibris intergeneracionals.**

Especialment en relació a la despesa social en un context d'evolució demogràfica estabilitzada o decreixent a llarg termini

Implica mostrar com les TIR (taxes internes de rendiment) generacionals respectives canvien amb les noves polítiques públiques i s'adeqüen en major mesura a allò que la societat valora com a regles equi-proporcionals justes entre les diferents generacions.

- **Objectiu 5: Un model d'organització del sector públic més racional i eficient.**

El camí cap a una major racionalitat i eficiència en l'organització del sector públic passa per re-definir la frontera entre els sectors públic i privat, així com els marges de col·laboració entre els dos sectors –i per tant els criteris que han de determinar quan és aconsellable externalitzar la provisió de determinats serveis.

Sotmetre a distint algoritme les actuacions d'administració pública (provisió no 'contestable', fallida de mercat, primer teorema de l'economia del benestar) de les de gestió (segon teorema).

Identificar les externalitats (del component bé públic) de les actuacions per a sotmetre'ls a una diferent lògica de finançament.

- **Objectiu 6: Un nou model de relació del sector públic amb ciutadans i empreses.**

Implica aconseguir un veritable progrés en la simplificació dels tràmits administratius, i introduir mecanismes que garanteixin un sector públic orientat al servei de l'administrat i reforçar les estratègies de prevenció i lluita contra la corrupció.

- **Objectiu 7: Un nou model competencial i territorial al sector públic.**

Tant en relació al mapa territorial (segmentació per unitats administratives: municipis, comarques, vegueries, diputacions), com les referides a la delimitació de funcions entre els àmbits administratiu i mercantil, on la racionalització de les nombroses entitats i agències dependents del sector públic no ha de passar necessàriament per retornar-les al control del dret administratiu.

Per a l'assoliment: els pactes nacionals com avantatge

Territori 'clúster': el sentit de pertinença i la major homogeneïtat interna permeten avui acords nacionals que son molt difícils a nivell d'estat espanyol (o de la UE) donada la seva major variança (de renda i benestar).

...No esperin aplaudiments per a la tasca encomanada. Simulem-los, si més no, pel sentiment d'haver fet els deures...

**MOLTES GRÀCIES PER LA
SEVA ATENCIÓ**

